

Seksualno ponašanje studenata i percepcija rizika

Majstorović Biljana¹, Dimoski Zvonko¹, Kocić Sanja^{2,3}, Radovanović Snežana^{2,3}

¹ Visoka zdravstvena škola strukovnih studija u Beogradu

² Medicinski fakultet Kragujevac

³ Institut za javno zdravlje Kragujevac

Apstrakt

Cilj istraživanja je da se ispitaju neke karakteristike seksualnog ponašanja studenata (seksualna iskustva, upražnjavanje seksualnih odnosa, broj partnera, upotreba kondoma) i da se utvrde razlike u znanju, seksualnom ponašanju i percepciji rizika za oboljevanje od polnih bolesti. Studija preseka sprovedena je u populaciji studenata Visoke zdravstvene škole strukovnih studija u Beogradu. Ispitivani uzorak činilo je 246 studenata. Korišćen je anketni upitnik preuzet iz projekta „Zdravstveno stanje, zdravstvene potrebe i korišćenje zdravstvene zaštite stanovništva Srbije“ iz 2000. godine koji je dizajniran od strane SZO. Upitnik je anonimno popunjavan. Za statističku obradu podataka korišćene su metode deskriptivne i eksplorativne analize, metode ukrštenih tabela uz primenu Pirsonovog χ^2 testa. Analiza je urađena u softverskom paketu SPSS 13.0. Rezultati su prikazani tabelarno. Rezultati našeg istraživanja ukazuju da studenti odlično poznaju prenos HIV infekcije seksualnim putem, dok u nešto manjem procentu poznaju verikalnu transmisiju HIV infekcije. Dosledna upotreba kondoma nađena je kod polovine muških ispitanika i 2/5 ženskih ispitanika, dok po 1/5 ispitanika oba pola nikad ne koristi kondom. Nedosledna upotreba kondoma je glavni obrazac ponašanja u studentskoj populaciji. Ako pod bezbednim seksualnim odnosom podrazumevamo seksualni odnos uz upotrebu kondoma pri svakom seksualnom odnosu, sa jednom partnerom i ne upuštanje u seksualne odnose sa nepoznatim osobama, doći ćemo do zaključka da takav odnos upražnjava samo 1/3 naših studenata, a da se 2/3 rizično ponaša jer navode da nikad (17,8%), odnosno ponekad (43,5%) koriste kondom.

Ključne reči: studenti, seksualno ponašanje, percepcija rizika

Sexual behaviour of students and risk perception

Majstorovic Biljana¹, Dimoski Zvonko¹, Kocic Sanja^{2,3}, Radovanovic Snezana^{2,3}

¹Medical College of Vocational Studies in Belgrade

² Medical Faculty of Kragujevac

³ Institute of Public health Kragujevac

Abstract

Knowledge on sexuality, contraception, abortion and sexually transmitted diseases, is a fundamental prerequisite for determination of proper attitudes and increase of risk awareness level. Aim of this survey is to examine some characteristics of students sexual behaviour and differences in knowledge, sexual behaviour and risk perception for sexual diseases aquisition. Cross-sectional study was carried out among the student population of the Medical College of Vocational Studies in Belgrade. Examined sample population consisted of 246 students. There was used a questionnaire taken over from the Project called “State of Health and HealthCare Needs of Population in Serbia, and Its Use of HealthCare Protection Service” from the year 2000, designed by the WHO. It was filled out anonymously. For the data statistical processing, there were used methods of descriptive and explorative analysis as well as the cross-table methods with the application of Pearson χ^2 test. Analysis was done in the SPSS 13.0 software package. Results are presented in tables. Our research findings indicate that the students are well-informed on sexual transmission of HIV infection, while some smaller ration of them is familiar with the vertical transmission of HIV infection. Consistent use of condoms was found in a half of male participants and 2/5 of female ones, while 1/5 of examinees of both sexes each never use condoms. Inconsistent condom use is the main behavioural pattern in the student population. If a safe sex is considered to be a sexual intercourse with a condom during each sexual relation, with one partner and without sexual relations with unknown persons, we come to a conclusion that such a sex is being done only by 1/3 of the examinees, as well as that 2/3 of them have a risk behavior according to their statements that they never (17,8%), or occasionally (43,5%) use a condom.

Key words: students, sexual behaviour, risk perception

Uvod

Seksualno zdravlje je stanje fizičkog, emocionalnog, mentalnog i socijalnog blagostanja u odnosu na seksualnost, a ne samo odsustvo bolesti, disfunkcije ili slabosti. Seksualno zdravlje zahteva pozitivan i prihvativ odnos prema seksualnosti i seksualnim odnosima kao i mogućnost prijatnog i bezbednog seksualnog iskustva, bez prisile, diskriminacije i nasilja.¹

Modeli ponašanja mladih i uticaj tih modela na seksualno zdravlje mlade osobe, predstavlja obrazac njihovog ponašanja uslovljen nizom faktora kojima je osoba izložena u društvu. Kao veoma vulnerabilna grupa, mladi su podložni prihvatanju raznih oblika rizičnog ponašanja (konzumiranje alkohola, cigareta, droge, itd) što povećava prijemčivost za brojne poremećaje zdravlja.²

Rizična seksualna ponašanja su ona koja mogu imati dugotrajne, neželjene i teške posledice, a ogledaju se u tome da osoba ne preuzima odgovornost za svoje seksualno ponašanje, bez obzira na to da li je to rezultat neznanja, neinformisanosti ili olakog shvatanja seksualnog zdravlja.³

Rizična seksualna ponašanja uključuju rano stupanje u seksualne odnose, ne korišćenje kondoma uvek i pri svakom seksualnom kontaktu sa jednim ili više seksualnih partnera, veći broj seksualnih partnera, stupanje u veze "za jedno veče". Takođe stupanje u seksualne odnose pod dejstvom alkohola i narkotika povećava rizik od polno prenosivih bolesti i HIV infekcije zbog rizičnog seksualnog ponašanja usled smanjenja moći rasuđivanja.^{4,5}

Mladi još uvek nemaju dovoljno razvijenu svest o važnosti bezbednog i odgovornog seksualnog ponašanja i samim tim su u većem riziku od brojnih negativnih posledica koje proizilaze iz seksualnih odnosa.⁶

Znanje o seksualnosti, fiziologiji, kontracepciji, namernom prekidu trudnoće i bolestima koje se prenose seksualnim kontaktom osnovni je preduslov za formiranje pravilnih stavova, povećanja nivoa svesti o riziku, a samim tim i preuzimanje odgovornosti u seksualnom ponašanju.³

Cilj istraživanja je da se ispitaju neke karakteristike seksualnog ponašanja studenata (seksualna iskustva, upražnjavanje seksualnih odnosa, broj partnera, upotreba kondoma) i da se utvrde razlike u znanju, seksualnom ponašanju i percepciji rizika za oboljevanje od polnih bolesti.

Materijal i metode

Studija preseka sprovedena je u populaciji studenata Visoke zdravstvene škole strukovnih studija u Beogradu. Ispitivani uzorak činilo je 246 studenata.

Korišćen je anketni upitnik preuzet iz projekta „Zdravstveno stanje, zdravstvene potrebe i korišćenje zdravstvene zaštite stanovništva Srbije“ iz 2000. godine koji je dizajniran od strane SZO. Upitnik je anonimno popunjavan, a obrađeni su odgovori na pitanja koja su se odnosila na demografske karakteristike ispitanika i njihov seksualni život. Za statističku obradu podataka korišćene su metode deskriptivne i eksplorativne analize, metode ukrštenih tabela uz primenu Pirsonovog χ^2 testa. Analiza je urađena u softverskom paketu SPSS 13.0. Resultati su prikazani tabelarno.

Rezultati

Ispitanici su u najvećem broju ženskog pola 88,6%, starosti od 19 do 25 godina (64,6) i nisu u braku (74%), (Tabela1).

OBELEŽJE Kategorije	N	%
POL		
muški	28	11,4
ženski	218	88,6

GODINE STAROSTI		
19 - 25	159	64,6
26 i više	87	35,4
BRAČNO STANJE		
oženjen/udata	61	24,8
neoženjen/neudata	182	74,0
razveden/a	3	1,2

Tabela 1. Sociodemografske karakteristike ispitanika

Da postoji način da se izbegne HIV infekcija poznato je skoro svim ispitanicima (98,8%). Za seksualni put prenošenja i načine sprečavanja infekcije ovim putem zna više od 94% studenata i 91,8% da naizgled zdrava osoba može biti nosilac virusa side, a 92,6% poznaje mesto gde se može testirati na HIV. Svega 79,2% ispitanika zna da nije moguć prenos HIV-a ujedom komarca. Vertikalni put prenosa HIV infekcije sa majke na dete poznaje 88,5% studenata dok 11,1 % smatra da nije ovakav prenos moguć ili ne zna (0,4%). Tvrđaju da se dete može inficirati HIV-om tokom trudnoće kao tačnu navodi 84,5% anketiranih, a nešto više njih 87,6% zna da je moguće zaražavanje deteta od majke tokom samog čina porođaja. Dojenje kao način prenošenja virusa side sa majke na dete poznaje 74,3% anketiranih, a čak 13,3% njih ne zna za ovaj put prenošenja, dok 12,4% smatra da ovaj put prenosa nije moguć.

Seksualne odnose ima 89,3% studenata i 77% studentkinja. Broj ispitanika koji imaju odnose je veći u grupi starijih od 26 godina (92%) i u grupi studenata koji su u braku (95,1%), (Tabela 2).

seksualna aktivnost	pol				godine				bračno stanje					
	Muški		Ženski		19-25		26 i više		oženjen/udata		neoženjen/neudata		razveden/a	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
NE	3	10,7	50	23,0	46	29,1	7	8,0	3	4,9	50	27,6	0	0,0
DA	25	89,3	167	77,0	112	70,9	80	92,0	58	95,1	131	72,4	3	100,0
UKUPNO	28	100,0	217	100,0	158	100,0	87	100,0	61	100,0	181	100,0	3	100,0

Tabela 2. Distribucija ispitanika prema seksualnoj aktivnosti u odnosu na pol, godine i bračni status

Dosledna upotreba kondoma nađena je kod polovine muških i 2/5 ženskih ispitanika, dok po 1/5 ispitanika oba pola nikad ne koristi kondom. Statistička značajnost postoji između godina starosti i korišćenja prezervativa prilikom stupanja u seksualne odnose ($p=0,023$). Dva puta je veći broj onih koji ne koriste nikad kondom u grupi starih 26 i više godina. Visoko statistički značajna razlika postoji između bračnog statusa studenata i korišćenja kondoma, ($\chi^2=20,894$ df=4 $p=0,000$). Studenti koji nisu u braku stalno koriste kondom dva puta više nego oženjeni/udati studenti. Većina studenata (90,1%) održava seksualne odnose sa jednim partnerom. Među muškim ispitanicima tri puta je češći odgovor da imaju odnose sa dva ili više partnera nego kod ženskih ispitanika, i ovde postoji visoko statistički značajna razlika, ($\chi^2=24,755$ df=2 $p=0,000$). Jednog seksualnog partnera ima nešto veći broj ispitanika u grupi starih 26 i više godina (95%) nego u grupi starih 19-25. godina (86,5%). Skoro 2/3 ispitanika ne stupa u seksualne odnose sa osobom koju prvi put sreće. Među ispitanicima muškog pola je osam puta više onih koji stupaju u seksualne kontakte sa osobom koju prvi put sreću, nego među ispitanicima ženskog pola. Postoji visoko statistički značajna razlika između pola i stupanja u seksualne odnose sa nepoznatom osobom, ($\chi^2=15,112$ df=2 $p=0,001$). Procenat onih koji pri prvom seksualnom odnosu zahtevaju upotrebu kodoma je 83,5% svih ispitanika. Statistička značajnost postoji između bračnog

stanja ispitanika i zahteva za upotrebu kondoma pri prvom seksualnom odnosu ($p=0,010$), naime dva puta je više neudatih/neoženjenih ispitanika koji pri prvom kontaktu ne zahtevaju upotrebu kondoma u odnosu na one koji su braku. Nema statistički značajne razlike između korišćenja prezervativa i broja partnera sa kojima ispitanici održavaju seksualne odnose ($p=0,651$), kao ni između broja onih koji koriste kondom i stupaju u seksualne odnose sa osobama koje prvi put sreću u životu ($p=0,223$), (Tabela 3).

OBELEŽJE Kategorije		Pol				Godine				Bračno stanje					
		Muški		Ženski		19-25		26 i više		oženjen/ udata		neoženjen/ neudata		razveden/a	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Koristi prezervativ	nikad	5	20,0	29	17,5	13	11,7	21	26,3	19	32,8	13	10,0	2	66,7
	ponekad	8	32,0	75	45,2	49	44,1	34	42,5	24	41,4	59	45,4	0	0,0
	uvek	12	48,0	62	37,3	49	44,1	25	31,3	15	25,9	58	44,6	1	33,3
		$r=0,453$				$p=0,023$				$p=0,000$					
Održava seksualne odnose sa	jednim partnerom	16	64,0	156	94,0	96	86,5	76	95,0	55	94,8	114	87,7	3	100,0
	dva i više partnera	3	12,0	6	3,6	6	5,4	3	3,8	2	3,4	7	5,4	0	0,0
	ne želim da odgovorim	6	24,0	4	2,4	9	8,1	1	1,3	1	1,7	9	6,9	0	0,0
		$p = 0,000$				$p = 0,090$				$p = 0,566$					
Stupa u seksualne odnose pri prvom kontaktu	ne	17	68,0	150	90,9	96	85,7	71	91,0	53	93,0	111	85,4	3	100,0
	da	4	16,0	3	1,8	5	4,5	2	2,6	2	3,5	5	3,8	0	0,0
	ponekad	4	16,0	12	7,3	11	9,8	5	6,4	2	3,5	14	10,8	0	0,0
		$p = 0,001$				$p = 0,540$				$p = 0,529$					
Pri prvom seksualnom kontaktu zahteva upotrebu kondoma	ne	0	0,0	12	7,9	6	5,5	6	9,1	5	11,4	7	5,4	0	0,0
	da	19	79,2	128	84,2	95	86,4	52	78,8	36	81,8	110	85,3	1	33,3
	ponekad	5	20,8	12	7,9	9	8,2	8	12,1	3	6,8	12	9,3	2	66,7
		$p = 0,062$				$p = 0,418$				$p = 0,010$					

Tabela 3. Distribucija odgovora o seksualnom ponašanju u odnosu na pol, godine života i bračni status

Visoko statistički značajna razlika uočena je između korišćenja kondoma i zahteva za korišćenjem kondoma pri ostvarivanju prvog seksualnog odnosa ($p=0,000$). Broj studenata koji zahtevaju upotrebu kondoma pri prvom seksualnom kontaktu je najveći u grupi onih koji uvek koriste kondom 94,3%, a nešto više od polovine u grupi onih koji nikada ne koriste kondom. (Tabela 4).

Pri prvom seksualnom kontaktu zahtevate upotrebu kondoma	Koristi prezervativ					
	nikad		ponekad		uvek	
	N	%	N	%	N	%
NE	7	24,1	3	3,9	2	2,9
DA	17	58,6	63	82,9	66	94,3
PONEKAD	5	17,2	10	13,2	2	2,9
$(\chi^2=24,339 \text{ df}=4 \text{ p}=0,000)$						

Tabela 4. Korišćenje kondoma u odnosu na zahtev za korišćenjem kondoma pri prvom seksualnom kontaktu

Visoko statistička značajnost postoji između broja seksualnih partnera i stupanja u seksualni odnos sa osobom koju prvi put sreću u životu ($\chi^2 = 81,644$ df=4 p=0,000). Od studenata koji održavaju odnose sa jednim partnerom 94,1% se izjasnilo da ne stupa u seksualni odnos sa osobama koje prvi put sreće u životu. U grupi onih koji održavaju odnose sa dva i više partnera jednak je procenat onih koji supaju u seksualne kontakte sa nepoznatim osobama i onih koji to čine ponekad (po 44,4%). Samo polovina ispitanika koji nisu žeeli da se izjasne o broju partnera sa kojima stupaju u seksualne odnose, ne ostvaruje seksualne odnose sa nepoznatim osobama. Kada se porede grupe studenata u odnosu na broj pratnera i da li zahtevaju korišćenje kondoma pri prvom seksualnom kontaktu vidimo da je skoro tri puta veći broj onih koji zahtevaju kondom pri prvom seksualnom kontaktu u grupi studenata koji imaju jednog partnera, u odnosu na one koji imaju dva ili više partnera, dok svi ispitanici koji se ne izjašnjavaju o broju partnera sa kojima održavaju seksualne kontakte zahtevaju upotrebu kondoma pri stupanju u prvi seksualni kontakt. Između poređenih grupa postoji visoko statistički značajna razlika ($\chi^2 = 19,482$ df=4 p=0,001), (Tabela 5).

OBELEŽJE		Održava seksualne odnose					
		Kategorije		jednim partnerom		dva ili više partnera	
Stupanje u seksualni odnos sa osobom koju prvi put u životu sreću		N	%	N	%	N	%
	ne	160	94,1	1	11,1	5	50,0
	da	1	0,6	4	44,4	2	20,0
	ponekad	9	5,3	4	44,4	3	30,0
		p=0,000					
Pri prvom seksualnom kontaktu zahteva kondom							
	ne	9	5,8	3	33,3	0	0,0
	da	133	85,2	3	33,3	10	100,0
	ponekad	14	9,0	3	33,3	0	0,0
		p=0,001					

Tabela 5. Broj seksualnih partnera i seksualno ponašanje

Postoji visoko statistički značajna razlika između ispitanika prema njihovoј percepciji rizika u odnosu na broj partnera ($\chi^2 = 43,932$ df=4 p=0,000). Studenati koji uvek koriste kondom, kao i oni koji koriste kondom ponekad, u najvećem procentu smatraju da svojim ponašanjem rizikuju da obole od polne bolesti. Ispitanici koji nikada ne koriste kondom u najvećem broju se nalaze u grupi da ne znaju da se rizično ponašaju ili da smatraju da nisu pod rizikom. 93% ispitanika koji imaju jednog partnera smatra da nisu pod rizikom za oboljevanje od polne bolesti. Među ispitanicima koji smatraju da je njihovo ponašanje pod rizikom za oboljevanje od polne bolesti, polovina ima jednog partnera, a u grupi onih koji ne znaju da li su pod rizikom 2/3 ima jednog seksualnog partnera. Postoji visoko statistički značajna razlika između percepcije rizika i stupanja u seksualne odnose sa nepoznatim osobama ($\chi^2 = 33,988$ df=4 p=0,000). Najveći broj ispitanika (4/5) koji smatra da ne rizikuju svojim ponašanjem da obole od polne bolesti ne stupa u seksualne odnose sa osobom koju prvi put sreće, u grupi koji smatraju da rizikuju to čini samo 2/5 ispitanika, dok 3/4 njih ne znaju da li rizikuju ili ne. Ispitanici koji smatraju da svojim ponašanjem ne rizikuju da obole od polne bolesti u najvećem broju zahtevaju upotrebu kondoma pri prvom seksualnom kontaktu, dok svaki deseti to zahteva ponekad. Oni koji smatraju da su pod rizikom za oboljevanje od polne bolesti, takođe u najvećem broju zahtevaju korišćenje kondoma 84,9%, manje od 10% njih to ne zahteva nikad ili ponekad, dok ispitanici koji ne znaju da li rizikuju samo u 1/4 slučajeva zahtevaju redovnu upotrebu kondoma. Postoji visoko statistički značajna razlika između poređenih grupa ($\chi^2 = 19,933$ df=4 p=0,001), (Tabela 6).

OBELEŽJE		Ponašanjem rizikuje da oboli od polne bolesti /side					
		ne		da		ne znam	
		N	%	N	%	N	%
Koristi prezervativ	nikad	32	18,5	0	0,0	2	50,0
	ponekad	74	42,8	7	58,3	1	25,0
	uvek	67	38,7	5	41,7	1	25,0
p =0,229							
Održava seksualne odnose sa	jednim partnerom	161	93,1	6	50,0	3	75,0
	dva i više partnera	3	1,7	5	41,7	1	25,0
	ne želi da odgovori	9	5,2	1	8,3	0	0,0
p =0,000							
Stupanje u seksualne odnose sa osobom koju prvi put u životu sreću	ne	157	91,3	5	41,7	3	75,0
	da	3	1,7	3	25,0	1	25,0
	ponekad	12	7,0	4	33,3	0	0,0
p =0,000							
Pri prvom seksualnom kontaktu zahtevate upotrebu kondoma	ne	11	6,9	1	8,3	0	0,0
	da	135	84,9	10	83,3	1	25,0
	ponekad	13	8,2	1	8,3	3	75,0
p =0,001							

Tabela 6. Percepcija rizika u odnosu na ponašanje

Diskusija

Rezultati našeg istraživanja ukazuju da studenti odlično poznaju prenos HIV infekcije seksualnim putem, kao i način zaštite od ovakvog puta prenosa, dok u nešto manjem procentu poznaju verikalnu transmisiju HIV infekcije.

Brojne studije ukazuju na to da visok nivo znanja ispitanika o HIV infekciji i merama prevencije polno prenodivih bolesti i HIV-a, nije sprečio upuštanja ispitanika u rizična seksualna poanšanja.^{7,8}

Studijom preseka obavljenom u studentskoj populaciji u Nigeriji nađeno je da 3/4 studenata smatra da nije u opasnosti od infekcije HIV-om, a 70,3% ima više seksualnih partnera tokom života. Od ukupnog broja onih koji sebe vide u riziku za HIV infekciju, nešto manje od polovine ne koristi kondom pri stupanju u seksualne odnose, a polovina ispitanika povremeno odbija seksualni odnos bez kondoma.⁹

Studije sprovedene u Tanzaniji takođe govore da i pored solidnog znanja o HIV-u primena istog u praksi je nedovoljna sa akcentom na izuzetno mali broj ispitanika koji koriste kondom.¹⁰

Većina studija o rizičnom seksualnom ponašanju fokusirana je na korišćenju ili ne korišćenju kondoma, jer je kondom jedino i najeffikasnije sredstvo u zaštiti od polno prenosivih bolesti.¹¹

I naše istraživanje pokazuje da je nedosledna upotreba kondoma glavni obrazac ponašanja u studentskoj populaciji. Ako pod bezbednim seksualnim odnosom podrazumevamo seksualni odnos uz doslednu upotrebu kondoma (i pri prvom seksualnom odnosu), sa jednom partnerom i ne upuštanje u seksualne odnose sa nepoznatim osobama doći će do zaključka da takav odnos upražnjava samo trećina naših studenata, a da se preostale 2/3 rizično ponaša jer navode da nikad (17,8%) odnosno ponekad (43,5%) koriste kondom. Praksa nedosledne upotrebe kondoma zastupljena je u nešto više od polovine ispitanice i ženske i muške populacije. U odnosu na godine, više od dve trećine ispitanika starijih od 26 godina nedosledno koriste kondom. Najveći procenat nedosledne upotrebe kondoma beleži se kod ispitanika u braku. Međutim, analizom grupe čije bi smo ponašanje svrstali u rizično na osnovu odgovora da nikad ne koristi kondom, nalazimo da oni u najvećem procentu (85,29%) i ne stupaju u seksualne odnose sa nepoznatim osobama, više od polovine njih (58,62%) ipak zahteva upotrebu kondoma pri prvom seksualnom odnosu i skoro svi (94,11%) održavaju seksualni odnos sa jednom partnerom. U grupi onih koji ponekad koriste kondom više od 80% ne stupa u seksualne odnose sa

nepoznatom osobom, zahteva upotrebu kondoma pri prvom seksualnom kontaktu i ima samo jednog seksualnog partnera. Skoro 90% studenata koji uvek koriste kondom ne stupaju u seksualne odnose sa osobama koje prvi put sreću u životu, imaju seksualne odnose sa samo jednim partnerom i pri prvom seksualnom kontaktu zahtevaju upotrebu kondoma.

U uzorku američkih studenata mlađih od 25 godina, čak 60,4% studenata ima više od jednog seksualnog partnera. Odnos muškaraca i žena unutar grupe bio je gotovo identično zastupljen. U grupi sa većim brojem seksualnih partnera manji je procenat studenata mlađih od 21 godine. Ispitivanjem dosledne upotrebe kondoma kod mlađih i broja partnera sa kojima stupaju u odnos nalazi da jedna trećina mlađih (33,3%) dosledno koristi kondom i to češće muškarci.¹¹

Analizom lične percepcije sopstvenog rizika za polne bolesti /HIV infekciju u ispitivanoj studentskoj populaciji i odgovora koji se odnose na seksualno ponašanje uočavamo veliki nesklad koji upućuje da je generalno jako loša percepcija rizika u ispitivanoj studentskoj populaciji. Skoro svi studenti svoje ponašanje ne procenjuju kao rizično, a iz prethodnih analiza vidimo da samo trećina ima bezbedne seksualne odnose.

Zaključak

Seksualna aktivnost je prisutna među mladima, i mnogim ponašanjima oni svesno ili ne, uvode sebe u rizik za infekciju brojnim polno prenosivim bolestima, pa i za HIV infekciju. Visok nivo znanja koji su pokazali studenti nije pretočen u bezbedno seksualno ponašanje. Ovakvi rezultati upućuju da znanje jeste važan, ali ne i presudan faktor u odnosu na ponašanje. Takođe postoji nesklad između percepcije rizika i stvarnog rizika, koji se procenjuje na osnovu odgovora o seksualnom ponašanju, tako da bi mogli da zaključimo da studenti mogu biti skloni da se rizično seksualno ponašaju, zbog lične percepcije nepovredivosti i njihove tendencije da se fokusiraju na trenutne, a ne i dugoročne posledice svog ponašanja.

Literatura

1. World Health Organization. Defining sexual health: report of a technical consultation on sexual health, Geneva, 2006.
2. Neutbeam D. Health promotion glossary. Health promotion international 1998;4: 369-394.
3. UNAIDS: Report On The Global Aids Epidemic. Geneva. UNAIDS, 2006.
4. Ilić Vlatković V. Seksualno ponašanje i rizik za AIDS, Gradski zavod za zaštitu zdravlja Beograd, 2005.
5. Kekuš D. Zdravstveno vaspitanje, autorsko izdanje, II izdanje, Beograd, 2002.
6. Jackson C. Behavioural science theory and principales for practice in health education. Health Education Research 1997;2(1):143-150.
7. Marie St.Rose. African American college freshman students knowledge, attitudes, beliefs, and behavior related to HIV: A preliminay Investigation,2008; 6(3): 540-580
8. Adedimeji AA, Omololu FO, and Odutolu O. HIV Risk Perception and Constraints to Protective Behaviour among Young Slum Dwellers in Ibadan, Nigeria, J Health popul nutr 2007;25(2):146-157
9. Durojaiye CO. Knowledge, Perception and Behaviour of Nigerian Youths on HIV/AIDS. The Internet Journal of Health. 2009;9(1)
10. Lema LA, Katapa RS and Musa AS. Knowledge on HIV/AIDS and sexual behaviour among youths in Kibaha District, Tanzania Tanzania Journal of Health Research 2008;10(2): 79-83.
11. Manning WD, Giordano PC, Longmore MA, Flanigan CM. Young adult dating relationships and the management of sexual risk. Bowling Green State University. The Center for Family and Demographic Research Working Paper Series 2009-09

Autor za korespondenciju

Sanja Kocić

Institut za javno zdravlje Kragujevac

064/8776423

e mail: kocicsanja@yahoo.com